

Szanowni Państwo,

30 marca 2015 roku oddano do użytku ścieżkę edukacyjną poświęconą światowej sławy Wielopolaninowi Tadeuszowi Kantorowi.

Oficjalne otwarcie ścieżki nastąpiło podczas uroczystych obchodów 100 rocznicy urodzin Artysty - 11 kwietnia 2015 r.

W ramach ścieżki edukacyjnej wyznaczono i oznakowano tablicami, usytuowanymi na metalowych formach przestrzennych, 3 punkty w Wielopolu Skrzyńskim, związane z życiem i twórczością Tadeusza Kantora, w szczególności z dzieciństwem Artysty.

Punkt I - rynek w Wielopolu Skrzyńskim, gdzie został usytuowany element małej architektury - odlew z brązu przedstawiający Tadeusza Kantora z siostrą Zofią (wykonany na podstawie oryginalnej fotografii z rodzinnego albumu Artysty nawiązujący do dzieciństwa spędzonego z matką i siostrą w Wielopolu Skrzyńskim). Ustawiono także tablicę zawierającą mapę ścieżki, informację o odlewie oraz krótkie kompendium wiedzy nt. życia i twórczości Kantora, więzi z siostrą Zosią, wspomnień z dzieciństwa związanych z ceremoniami religijnymi na rynku - zilustrowanych cytataми z tekstów Artysty.

Tadeusz Maria Kantor

Urodził się 6 kwietnia 1915 r. w Wielopolu Skrzyńskim. W rodzinnej miejscowości spędził 9 pierwszych lat życia. Jego rodzicami byli Marian Kantor-Mirski oraz Helena z Bergerów, siostrzenica miejscowego proboszcza ks. Józefa Radoniewicza. Kształcił się w gimnazjum im. Kazimierza Brodzińskiego w Tarnowie, a następnie ukończył wydział malarski ASP w Krakowie.

Był animatorem krakowskiego życia artystycznego, teoretykiem sztuki, malarzem i scenografem, ale nade wszystko twórcą teatralnym pełniącym rolę reżysera, scenografa oraz aktora. Współtworzył powojenną Grupę Młodych Plastyków, Grupę Krakowską, był też twórcą Galerii Krzysztofory. W czasie okupacji stworzył w Krakowie Podziemny Teatr Niezależny. Realizację pomysłów teatralnych kontynuował w założonym w 1955 r., wraz z Marią Jarema, Teatrze Cricot 2. Kolejne spektakle oparte na twórczości Stanisława Ignacego Witkiewicza, realizował w konwencjach: Teatru Autonomicznego („Mątwą”), Informel („W małym dworku”), Zerowego („Wariat i zakonnica”), Happeningowego („Kurka wodna”), i Niemożliwego („Nadobnie i koczodany”).

Światową sławę przyniosły mu spektakle z cyklu Teatru Śmierci: „Umarła klasa” (1975), „Wielopole, Wielopole” (1980), „Niech szczenią artyści” (1985), „Nigdy tu już nie powrócę” (1988) i „Dziś są moje urodziny” (1991). Dokonał w nich rekonstrukcji osobistych przeżyć widzianych z perspektywy „niemożliwego powrotu” do umarłej przeszłości. Ekshumowane wydarzenia powracały na scenie jako „klisze pamięci”, zatarte i zdeformowane, ale uporczywie pulsujące, co pokazywało mechanizm funkcjonowania naszej pamięci. Przekaz sceniczny Kantora zbudowany głównie z obrazów – wspomnień odwoływał się do doświadczeń każdego człowieka, a przez to stał się czytelny dla widzów na całym świecie, tworząc tym samym uniwersalny język teatru.

W twórczości malarskiej Artysta przeszczepiał na grunt polski pomysły sztuki zachodniej, nadając im indywidualny charakter. Tworzył m.in. obrazy surrealistyczne, informelowe, praktykował malarstwo metaforyczne. Realizował kolaże, ambalaże, assemblaże, persylażę, dzieła konceptualne. Był autorem happeningów i wystaw, tworzył cricotage.

Twórca Teatru Cricot 2 zmarł 8 grudnia 1990 r. w Krakowie, został pochowany na Cmentarzu Rakowickim, we wspólnym grobie z matką. Obecne w sztuce Kantora refleksje nad ludzką ułomnością, cierpieniem i przemijaniem, pamięcią, rolą sztuki oraz niszczycielskim oddziaływaniem wojen i totalitaryzmów pozwalają zaliczyć Twórcę do grona wybitnych myślicieli – humanistów. Natomiast bogactwo nowatorskich rozwiązań formalnych zastosowanych w teatrze i malarstwie czyni go jednym z największych reformatorów XX-wiecznej sztuki.

„To było małe, typowe miasteczko na wschodzie, z dużym rynkiem, kilkoma nędznymi uliczkami. Na rynku stała kapliczka z jakimś świętym dla wiernych katolików i studnia, przy której, przeważnie przy pełni księżyca, odbywały się wesela żydowskie. Po jednej stronie kościół, plebania i cmentarz, po drugiej – synagoga, ciasne uliczki żydowskie i również cmentarz, nieco inny. Obie strony żyły w zgodnej symbiozie. (...) Teatrowi, poza swoim codziennym życiem, było skierowane ku wieczności.(...)”

~ Tadeusz Kantor

Wielopole Skrzyńskie na początku XX wieku było prowincjonalnym miasteczkiem ówczesnego Cesarstwa Austro-Węgierskiego o dwukulturowym charakterze: około połowy jego mieszkańców stanowili wyznawcy judaizmu, pozostałą część katolicy. W pobliżu niewielkiego rynku mieściły się: kościół katolicki i synagoga, cmentarze oraz sklepy prowadzone przez żydów. Rynek był miejscem spotkań, na nim odbywały się dziecięce zabawy, barwne wesela żydowskie, a chasydzi, ubrani w czarne chałaty, przemierzali wąskie uliczki, zdążając do swych sklepów, warsztatów rzemieślniczych czy do synagogi. Tutaj koncentrowało się życie religijne i społeczne mieszkańców Wielopola Skrzyńskiego. To „w cieniu kościoła katolickiego i synagogi” mały Tadeusz Kantor rozpoczął swoją podróż do świata wielkiej kultury i uniwersalnej sztuki.

Nostalgia za mitycznym światem dzieciństwa znajduje odbicie we wspomnieniu Kantora zapisanym w „Cichej nocy”:

*„Zagubiona w kalendarzu.
Było w moim życiu wiele
tych świętych nocy.
Ale zapamiętałem
jedną.
Zimą.
Śnieg jak okiem sięgnąć.
Czarne niebo, roziskrzone gwiazdami.
Pod tym niebem
staliśmy z moją siostrą,
trzymając się za ręce,
z zadartymi głowami
szukając tej jednej,
betlejemskiej gwiazdy.
Mieliliśmy wtedy po kilka lat. (...)”*

*„Lost in the calendar.
There have been lots of
these holy nights in my life.
But I have remembered
one.
Winter.
Snow as the eye could see.
Black sky, sparkling stars.
Under the sky
we stood with my sister,
holding hands,
with upturned heads
looking for this one,
Star of Bethlehem.
We were then a few years old. (...)”*

Zapraszamy do zwiedzania Muzeum poświęconego Artystcie, usytuowanego obok kościoła parafialnego w Wielopolu Skrzyńskim – na dawnej plebanii, w której urodził się i spędził pierwszych 6 lat życia nasz Rodak – Tadeusz Kantor.

Was born on April 6, 1915 in Wielopole Skrzyńskie. He spent the first 9 years of his life in his home village. His parents were Marian Kantor-Mirski and Helena Berger, niece of the local parish priest Józef Radoniewicz. He was educated at Casimir Brodziński's secondary school in Tarnow, and then graduated from the Academy of Fine Arts in Krakow, department of painting.

He animated the Krakow artistic life, was art theorist, painter and set designer, but above all, the theatre artist acting as the theater director, set designer and an actor. He co-founded the postwar Group of Young Artists, Krakow Group, was also the creator of Krzysztofory Gallery. During the occupation, he created Underground Independent Theatre in Krakow. He continued implementation of the theatrical ideas in Theatre Cricot 2 founded in 1955 together with Maria Jarema. Subsequent performances based on the work of Stanisław Ignacy Witkiewicz, he realized in the conventions of the Autonomous Theatre („Cuttlefish”), Informel Theatre („Country House”), Zero Theatre („The Madman and the Nun”), Happening Theatre („The Water Hen”), and the Impossible Theatre („Dainty Shapes and Hairy Apes”).

Performances from the Theatre of Death series: „The Dead Class” (1975), „Wielopole, Wielopole” (1980), „Let the Artists Die” (1985), „I Shall Never Return” (1988) and „Today Is My Birthday” (1991) brought him worldwide fame. In them he made the reconstruction of personal experiences as seen from the perspective of the „impossible return” to the dead past. Exhumed events returned to the stage as „frames of memory”, blurred and distorted, but persistently pulsating, which showed the mechanism of functioning of our memory. Kantor's stage message built mainly with images-memories referred to the experience of each individual, and thus became clear to viewers around the world, creating a universal language of theater.

In his paintings the artist transplanted ideas of Western art to the Polish ground, giving them individual character. He wrote, among others, surreal paintings, informal ones, practiced metaphorical painting. He made collages, emballages, assemblages, persiflage, conceptual works. He was the author of happenings and exhibitions, created cricotage.

The creator of Cricot 2 died on 8 December 1990 in Krakow, was buried in the Rakowicki cemetery, in a common grave with his mother. Present in Kantor's art reflections on human frailty, suffering and impermanence, memory, the role of art and the devastating effects of wars and totalitarian regimes allow to put the Creator among the prominent thinkers – humanists. In contrast, the wealth of innovative formal solutions used in theater and painting, makes him one of the greatest reformers of 20th century art.

„It was a small, typical town in the east, with a large market, some squalid streets. The market had a holy shrine with some Saint for faithful Catholics and a well, at which, mostly at the full moon, Jewish weddings took place. On one side of the church, vicarage and cemetery, on the other – a synagogue, narrow streets and the Jewish cemetery, a bit different. Both sides lived united in symbiosis. (...) The town, in addition to his daily life, was directed towards eternity. (...)”

~ Tadeusz Kantor

Wielopole Skrzyńskie at the beginning of 20th century was the provincial town of the then Austro-Hungarian Empire, with bicultural nature: about half of its inhabitants were Jews, the rest were the Catholics. Near the small market there was a Catholic church and a synagogue, cemeteries and shops run by Jews. The market was a meeting place, where children had fun, colorful Jewish weddings were held and Hasidim, dressed in black robes, walked the narrow streets, going up to their shops, workshops, or to the synagogue. Here religious and social life of the inhabitants of Wielopole Skrzyńskie concentrated. There „in the shadow of the Catholic Church and the Synagogue” little Tadeusz Kantor began his journey into the world of great culture and universal art.

Nostalgia for a mythical world of childhood is reflected in Kantor's remembrance recorded in „Silent Night”:

Przedsięwzięcie polegające na wykonaniu odcisku i tablic informacyjnych zostało zrealizowane w ramach projektu pn. „Oznakowanie miejsc pamięci w Wielopolu Skrzyńskim, związanych z postacią Tadeusza Marii Kantora”.
A project for casting and information boards have been carried out in the framework of the project entitled. „Marking of Wielopole Skrzyńskie memory space connected with the figure of Tadeusz Maria Kantor”.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie. Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach osi 4 – LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013.
European Agricultural Fund for Rural Development: Europe investing in rural areas. Project co-financed by the European Union under Axis 4 – LEADER Rural Development Programme 2007–2013.

Punkt II – Ośrodek Dokumentacji i Historii Regionu Muzeum Tadeusza Kantora zlokalizowane na starej plebani "Kantorówce" znajdującej się obok kościoła parafialnego w Wielopolu Skrzyńskim.

W ramach projektu została usytuowana tablica zawierająca informacje o związku Kantora z miejscem, w którym spędził dzieciństwo, odwołanie się do wspomnień zawartych w tekstach artysty, omówienie historii powstania Muzeum i jego działalności.

Tablica II

Dawna plebania w Wielopolu Skrzyńskim – miejsce narodzin Tadeusza Kantora

Tadeusz mieszkał tutaj 6 lat, wraz z matką i siostrą Zosią, pod opieką babki – Katarzyny Berger i jej przyrodniego brata, miejscowego proboszcza, ks. Józefa Radoniewicza. Został ochrzczony w miejscowym kościele. Dorastał w klimacie katolickiej świątyni i synagogi, a jego dziecięce wyobraźnię kształtowało bogactwo dekoracji i ceremonii religijnych, obrzędów i zwyczajów. Ten sakralny klimat zainspirował Tadeusza do zainteresowania się teatrem. Zasiadła w dzieciństwie symbolika ewangeliczna została przeniesiona do spektaklu „Wielopole, Wielopole”, który 15 grudnia 1983 r., na życzenie Artysty, staraniem miejscowego proboszcza ks. Juliana Śmietany, został przedstawiony w kościele parafialnym. Bohaterowie tego spektaklu to najbliżsi krewni Tadeusza Kantora: Wuj Józef-Ksiądz, Babka Katarzyna, Matka Helka, Ciocka Marian, Ciocka Mielka, Ciocka Józka, Wuj Karol, Wuj Olek, Wuj Stas – Żelaznik oraz Adaś. Ich cierpienia spowodowane wojną i osobistymi tragediami Artysta pokazał jako przedłużenie Pasji Chrystusa. W tym przedstawieniu dokonuje się powrót do pokoju Twórcy z dzieciństwa, spędzonego w Wielopolu Skrzyńskim. W przywołanych „kliszach pamięci” perypetie rodzinne miesząc się z wydarzeniami globalnej historii, a przeszłość naznaczona jest piętnem przemijania i śmierci.

Mały Tadeusz był bardzo mocno związany z matką, mówił o niej „najdroższą mi osobą” i ponoć godzinami wypatrywał z okna plebani jej powrotu. Postać ojca (w późniejszym okresie życia już nieobecny), utrwalała mu się w obrazie żołnierza maszerującego po pokoju w wysokich, złotych butach. Czas wojny pozostawił też ślad w zapamiętanych obrazach sztabu armii austriackiej, kwateryjnego na plebani, oraz polskich żołnierzy maszerujących przez wielopolski rynek.

W pejzaż wspomnień z dzieciństwa Tadeusza wpisują się również postacie Żydów z ich tajemniczymi obrzędami, pieśniami, modłami i strachem. Wśród nich jest miejscowy rabin, który prowadził długie dysputy z ks. Radoniewiczem, spacerując z nim po ogrodzie. Żydzi powracają w spektaklach z cyklu Teatru Śmierci, jako wspomnienie świata sprzed holocaustu.

Prawdą o niemożności powrotu do umarłej przeszłości
Twórca zawarł w słowach:
*Pokój mojego dzieciństwa
Jest ciemny i zagracany DZIURĄ.
To nieprawda, że dziecienny pokój w naszej pamięci
Pozostaje słoneczny i jasny.
Takim czyni go tylko
Konwencjonalna maniera literacka.
Jest to pokój UMARŁY
I UMARŁYCH.
Przywoływany wspomnieniem –
Nieustannie umiera.
Gdy jednak będziemy z niego dobywać znikame fragmenty,
Kawałek dywanu,
Okno, a za nim ulicę biegnącą w głąb,
Promień słoneczny na podłodze,
Złote sztyły ojców,
i płacz matki,
i jakąś twarz za szybą okna –
możliwe, że wtedy rozpocznie skłekać się nasz prawdziwy
POKOJ dzieciństwa,
i może uda się nam skłecić również przy tej okazji
nasz spektakl!
Ważne OKNO!
Za nim, jak powiedzieliśmy, ULICA biegnąca w głąb,
A na jej końcu RÓŻOWA PIĘTROWA KAMIENICA.
Na tym rogu znikła moja matka,
Gdy wyjeżdżała na dłuższy czas,
Na tym zakręcie
Który był KONCEM ŚWIATA.*

...Trudno określić wymiar przestrzenny wspomnienia.
Oto pokój mojego dzieciństwa,
który ustawiam ciągle na nowo
I który ciągle umiera.
Wraz z lokatorami czeszą.
Lokatorzy to moja rodzina. (...)

- Tadeusz Kantor „Wielopole, Wielopole”

Budynek Plebani odremontowany w latach 2000–2005 dzięki staraniom Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Wielopolskiej im. Tadeusza Marii Kantora. Od 2006 r. mieści się tutaj Ośrodek Dokumentacji i Historii Regionu – Muzeum Tadeusza Kantora, który dzięki współpracy z Krakowską Cricotką, prezentuje wystawy poświęcone Artystce.

Zapraszamy do bezpłatnego zwiedzania Muzeum. W okresie od V-IX Muzeum Tadeusza Kantora czynne: od wtorku – do piątku od godz. 10:00 do godz. 18:00, w soboty i niedziele od godz. 10:00 do godz. 16:00. Od X-IV Muzeum można zwiedzać w godzinach pracy GOKiW: poniedziałek i wtorek od godz. 8:00 do 16:00, środa, czwartek i piątek od godz. 12:00 do 20:00.

Former vicarage in Wielopole Skrzyńskie – the birthplace of Tadeusz Kantor

Tadeusz lived six years at the Catholic vicarage with his mother and sister Zosia, under the care of his grandmother – Katarzyna Berger and her half-brother, the local parish priest, Father Józef Radoniewicz. He was baptized in the local church, and his child's imagination was shaped up in a sacred atmosphere of the Catholic temple, synagogue, decorations and religious ceremonies, rituals and customs wealth. This mythical climate provided, for the later Artist, inspiration, and known in the childhood symbolism of evangelical was transformed to the play „Wielopole, Wielopole”.

On December 15, 1983, as requested by the Artist, with effort of the local ks. Juliana Śmietany parish priest of the Creamthe play has been performed in the parish church. The closest relatives' characters shown in its Uncle Józef – the Priest, Grandmother Katarzyna, Mother Helka, Father Marian, Aunt Mielka, Aunt Józka, Uncle Karol, Uncle Olek, Uncle Stas – the Exile and small Adam, their suffering caused by war and personal tragedies, the Artist showed as extension of the Passion of Christ. In this play, there is a return to the Artist's room from the childhood spent in Wielopole Skrzyńskie. In the mentioned „memory clichés” family adventures mingle with the global events from history, and the past is marked by the stigma of transience and death.

Small Tadeusz was strongly devoted to his mother, he spoke of her „the dearest person to me,” and reportedly looked out for hours from the vicarage window for her return. The figure of father (in later life already absent), is well established for him in the image of a soldier marching around the room in high, yellow boots. The time of war also left traces in remembered images of the Austrian Army Staff, staying in the vicarage, and Polish soldiers marching through Wielopolski marketplace.

In Tadeusz childhood memories there are also Jewish characters with their mysterious rites, songs, prayers and costumes. Among them there is the local rabbi, who led a long dispute with Father Radoniewicz, walking with him in the garden. The Jews come back in a series of performances with the Theatre of Death, as a remembrance of the world before the Holocaust.

The vicarage building was restored through the efforts of the Tadeusz Maria Kantor's Society of

Friends of the Wielopolski Land. Since 2006 it has been housing the Centre for Documentation and Museum of the History of the Region Tadeusz Kantor's Museum, which in cooperation with the Krakow Cricoteka, presents the exhibitions dedicated to the Artist.

*The room of my childhood
Is a dark and cluttered HOLE.
It is not true that childish room in our memory
Remains sunny and bright.
Like this makes it only
Conventional literary manner.
This room is DEAD
AND OF THE DEAD.
Invoked with the memory –
It is constantly dying.
When, however, we will be taking out of it little fragments,
Piece of carpet,
Window, and behind it the street going down,
sunbeam on the floor,
father's yellow leggings,
and mother's weeping,
and a face behind the window glass –
it is possible that will begin to rig up our true
childhood ROOM
and maybe we can also rig up on this occasion
our show!
Important WINDOW!
Behind it, as we have said, STREET goes down,
And at the end of it PINK storey house.
At this corner my mother disappeared,
When she left for a longer time,
In this corner,
That was THE END OF THE WORLD.*

...It is difficult to determine the spatial dimension of memory.
Here is a room of my childhood,
Which I set anew
And which ever dies.
Along with the tenants anyway.
Tenants are my family. (...)

- Tadeusz Kantor „Wielopole, Wielopole”

Building parish priests they rebuilt in 2000–2005 years thanks to efforts of the Company of Friends of the Earth for Wielopolska for them. Of Tadeusz Maria of Kantor. From 2006 there a documentation centre is located and of History of the Region – Museum of Tadeusz Kantor, which thanks to the cooperation from Cracow Cricoteka, is presenting exhibitions devoted to the Artist.

We invite you to visit the Museum free of charge. V- of the IX Tadeusz Kantor Museum is open: Tuesday – Friday from 10 am to 6 pm Saturday and Sunday from 10 pm to 4 pm. From X-IV of the Museum it is possible to tour Gminny Ośrodek Kultury i Wypoczynku during working hours: Monday and Tuesday from 8 am to 4 pm, Wednesday, Thursday and Friday from 12 pm to 8 pm.

Dzięki oznakowaniu miejsc związanych z postacią sławnego rodaka mieszkańcy i turyści odwiedzający Wielopolszczyznę, w szczególności dzieci i młodzież, zaznajomią się z życiem i twórczością Kantora, co owocować będzie propagowaniem dorobku artysty i walorów kulturowych gminy Wielopole Skrzyńskie nie tylko w środowisku lokalnym, ale poza nim.

Projektowanie i realizacja tablicy informacyjnej została sfinansowana w ramach projektu pn. „Oznakowanie miejsc pamięci w Wielopolu Skrzyńskim, związanego z postacią Tadeusza Marii Kantora”.

A project for casting and information boards have been carried out in the framework of the project entitled „Marking of Wielopole Skrzyńskie memory space connected with the figure of Tadeusz Maria Kantor”.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Europejska Inicjatywa na obszarach wiejskich. Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach osi 4 – LEADER Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2015.
European Agricultural Fund for Rural Development: Europe investing in rural areas. Project co-financed by the European Union under Axis 4 – LEADER Rural Development Programme 2007–2015.

Punkt III - przed Szkołą Podstawową im. Tadeusza Marii Kantora w Wielopolu Skrzyńskim.

W ramach projektu usytuowano tablicę, na konstrukcji przestrzennej, metalowej nawiązującej do rekwizytów z sztuk Kantora oraz informacje o jego edukacji w Wielopolu Skrzyńskim, a także cytaty zawierające wspomnienia szkoły m.in. w sztuce "Umarła klasa".

Tablica III

„(...) BARDZO DŁUGO ZAGŁĄDĄŁEM W GŁĘB CIEMNĄ I ZMĄCZONĄ MOJĄ PAMIĘĆ.

BYŁEM ZNOWU MAŁYM CHŁOPCEM, SIEDZIAŁEM W BIEDNEJ WIEJSKIEJ KLASIE, W ŁAWCE POKALECZONEJ KOZIKAMI, POPŁAMIONYM ATRAMENTEM PALCAMI ŚLINIĄC KARTKI ELEMENTARZA. DESKI PODŁOGI MIAŁY OD CIĄGŁEGO SZOROWANIA GŁĘBOKO WYTARTE ŚLOJE, BOŚE NOGI WIEJSKICH CHŁOPAKÓW JAKOŚ Z TĄ PODŁOGĄ DOBRZE KORESPONDOWAŁY. BIEŁONE ŚCIANY, TYNK OPADAJĄCY DOŁEM, NA ŚCIANIE KRZYŻ. (...)

WSPOMNIENIE W NASZYM RACJONALNYM ŚWIECIE NIE MIAŁO NAJLEPSZEJ SŁAWY I NIE LICZYŁO SIĘ KOMPLETNIE W ZIMNYCH ROZRACHUNKACH Z RZECZYWISTOŚCIĄ. NAGLE ODKRYŁEM JEGO TAJEMNICZĄ, NIEWYOBRAZALNĄ SIŁĘ. ODKRYŁEM, ŻE JEST ŻYWOŁEM, KTÓRY POTRAFI NISZCZYĆ I TWORZYĆ, ŻE STOI U POČZĄTKU KREACJI, STWORZENIA. U POČZĄTKU SZTUKI. WSZYSTKO NAGLE STAŁO SIĘ JASNE, JAKBY OTWARŁY SIĘ LICZNE DRZWI NA DAŁEKIE, NIESKONCZONE PRZESTRZENIE I PEŁZĄCE.”

- Tadeusz Kantor „Klasa szkolna”

„(...) I HAVE LOOKED VERY LONG INTO DARK AND DISTURBED DEPTH OF MY MEMORY.

AGAIN I WAS A LITTLE BOY, I SAT IN A POOR RURAL CLASSROOM, ON THE BENCH LACERATED WITH PENKNIVES, STAINED WITH INK FINGERS DROOLING PRIMER PAGES. FLOOR PLANKS HAVE BEEN DEEPLY WORN FROM CONSTANT SCRUBBING, BARE LEGS OF RURAL BOYS SOMEHOW CORRESPONDED WELL WITH THIS FLOOR. WHITEWASHED WALLS, PLASTER DROPPING OUT AT THE BOTTOM, ON THE WALL CROSS. (...)

REMEMBRANCE IN OUR RATIONAL WORLD DID NOT HAVE THE BEST FAME AND TOTALLY DID NOT MATTER WITH COLD SETTLEMENTS WITH REALITY. SUDDENLY DID I DISCOVER ITS MYSTERIOUS, INCREDIBLE POWER. I DISCOVERED THAT IT IS ELEMENT WHICH CAN DESTROY AND CREATE, THAT IT IS AT THE BEGINNING OF CREATION. AT THE BEGINNING OF ART SUDDENLY EVERYTHING BECAME CLEAR, AS IF NUMEROUS DOORS OPENED FOR LONG, INFINITE SPACES AND LANDSCAPES.”

- Tadeusz Kantor „The Classroom”

Tadeusz Kantor w Wielopolu rozpoczął swoją edukację. Pierwszą klasę (rok szkolny 1921/1922) ukończył eksternistycznie. W latach 1922–1924 uczył się w miejscowej szkole usytuowanej niedaleko kościoła parafialnego, jego nauczycielką była Maria Głazorowa. Kierownikiem szkoły był wuj przyszłego Artysty, Stanisław Milan (Wuj Staś – Ześlaniec ze spektaklu „Wielopole, Wielopole”). Po śmierci ks. Józefa Radoniewicza w 1921 r. Helena Kantor z dziećmi musiała opuścić plebanie i przez pewien czas rodzina mieszkała u krewnych Aleksandra i Józefy Milanów, w podworskim budynku powyżej Szkoły Podstawowej.

Przeżycia z tego okresu stały się źródłem refleksji na temat istoty i roli wspomnień oraz bodźcem do ich artystycznego przetworzenia w Teatrze Śmierci.

Do lat szkolnych nawiązuje spektakl „Umarła klasa”, najwybitniejsze dzieło Artysty. W szkolnej ławce zasiadają tu uczniowie – staruszkowie w trumienach ubraniach, noszący na plecach manekiny siebie samych z dzieciństwa. Jak dzieci, przeżywają oni na powrót szkolne sytuacje, lecz będąc jednocześnie osobami dorosłymi objawiają własne obsesje i namietności. „Umarła klasa” jest teatralnym obrazem rozpadającego się i gasnącego świata wspomnień, umarłej przeszłości ocalonej w zakamarkach pamięci. Spektakl ten po sukcesie na brytyjskim festiwalu w Edynburgu, w sierpniu 1976 r., odbył triumfalne, światowe tournée – był pokazywany na całym świecie przez 17 lat, w sumie ok. 2 tysiące razy.

Dla upamiętnienia związku Artysty z Wielopolem Skrzyńskim 31 maja 1998 roku miejscowej Szkole Podstawowej nadano imię Tadeusza Marii Kantora.

Zapraszamy do zwiedzania Wielopolszczyzny. Ocenicie Państwo, czy wciąż aktualne pozostają słowa Twórcy Teatru Cricot 2 świątując urodę tej ziemi: „Byłem w wielu miejscach na świecie, zwiedziłem wiele krajów, ale nigdzie nie spotkałem tak pięknych kwiatów i tak zielonych łąk jak w czasach mojego dzieciństwa w Wielopolu”.

Tadeusz Kantor began his education in Wielopole. First class (school year 1921/1922) completed extramural. Between 1922–1924 he studied at the local school situated near the parish church, his teacher was Maria Głazorowa. The head of the school was the uncle of the future artist, Stanisław Milan (Uncle Staś – the Exile from the play „Wielopole, Wielopole”). After the death of Fr. Józef Radoniewicz in 1921 Helena Kantor with children had to leave the vicarage and for some time the family lived with relatives Alexander and Józefa Milan, in the manor house above the Primary School.

The experiences of this period have become a source of reflection on the nature and role of memories and an incentive to their artistic transformation at the Theatre of Death.

The play „The Dead Class” refers to school years. It is the most outstanding work of the Artist.

In school, students sit on the bench – the old men in the coffin clothes on, carrying mannequins of themselves from childhood on their backs. Like children, they live the situations back from school, but at the same time being adults, they reveal their own obsessions and passions. „The Dead Class” is a theatrical image of the decaying and dying world of memories, dead past saved in the recesses of memory. The performance after the success at the Edinburgh Festival in the UK in August 1976, had a triumphant world tour – was shown all over the world for 17 years, a total of approx. 2000 times.

To commemorate the artist's education in Wielopole Skrzyńskie – local Primary School was named after Tadeusz Maria Kantor on May 31, 1998.

We invite you to visit Wielopole lands. You can judge whether the words of the Author of the Cricot 2 „I've been to many places in the world, visited many countries, but I have not met such beautiful flowers and green meadows as in the days of my childhood in Wielopole ...” are accurate.

Przedsięwzięcie polegające na wykonaniu odlewów i tablic informacyjnych zostało zrealizowane w ramach projektu na pn. „Odnawianie miejsc pamięci w Wielopolu Skrzyńskim, zwanym z inicjału Tadeusza Marii Kantora.”

A project for creating and information boards have been carried out in the framework of the project entitled „Marking of Wielopole Skrzyńskie memory spots connected with the figure of Tadeusz Maria Kantor.”

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie. Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach osi 4 – LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013.

European Agricultural Fund for Rural Development: Europe investing in rural areas. Project co-financed by the European Union under Axis 4 – LEADER Rural Development Programme 2007–2013.

Znamienita większość mieszkańców gminy wie, że Kantor urodził się w Wielopolu, ale nie znają lub nie rozumieją wymiaru jego dorobku artystycznego; jego sztuk, nawet autobiograficznej w pewnym sensie sztuki „Wielopole, Wielopole”, która jest nie tylko artystyczną wizją dzieciństwa, ale i przetworzonym przez wyobraźnię twórczą obrazem Wielopola i jego mieszkańców, symbiotycznego współistnienia kultur w latach dzieciństwa i młodości Artysty.

O sztuce „Wielopole, Wielopole” opowiadającej o rodzinnej miejscowości Kantora, Franco Quadri napisał: „Kantor połączył w tym przedstawieniu polski mikrokosmos z męką Chrystusa, a Wielopole stało się własnością całego świata”.

Realizacja projektu poprzez oznakowanie miejsc i przygotowanie ogólnie dostępnego materiału informacyjnego, ułatwi propagowanie twórczości wybitnego Polaka - reżysera, malarza, scenografa, grafika, autora manifestów artystycznych, animatora życia kulturalnego, założyciela Teatru Cricot 2 w Krakowie.

Urządzenie i oznakowanie miejsc związanych z T. Kantorem było możliwe w wyniku realizacji złożonego w 2014 roku projektu pn. „Oznakowanie miejsc pamięci w Wielopolu Skrzyńskim, związanych z postacią Tadeusza Marii Kantora” przez Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich Nawsiarki w Nawsiu, w szczególności osobistym zaangażowaniu Zarządu Stowarzyszenia – Pani Zofii Bryda, Pani Bronisławy Sypień oraz Pani Alicji Misiorek. Inicjatorem współpracy samorządu gminy i lokalnego NGO był Pan Czesław Leja, ówczesny Wójt Gminy Wielopole Skrzyńskie. Dzięki kontynuowanej współpracy, podjętej przez Pana Marka Tęczara Wójta Gminy Wielopole Skrzyńskie i Rady Gminy udało się sfinalizować przedsięwzięcie.

Cel projektu:

Promowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego, poprzez oznakowanie trzech miejsc w Wielopolu Skrzyńskim, związanych z postacią Tadeusza Marii Kantora.

Całkowity budżet projektu: 77 262,08 zł

Wkład pracy własnej: 6 246,08 zł

- wolontariat osób świadczących nieodpłatną pracę na rzecz projektu tj.:

Pani Maria Wójcik – merytoryczne opracowanie tekstów,
Pani Dorota Łuszcz – autor i koordynator projektu,
Pan Zbigniew Komórek,
Pan Marek Dąbrowski,
Pan Stanisław Andreasik - montaż tablic i odlewu,
Pan Michał Łuszcz – promocja projektu.

Dotacja PROW: 50 000,00 zł

Wymagany wkład własny finansowy: 21 016,00 zł

- zgromadzony dzięki współpracy z samorządem gminy Wielopole Skrzyńskie